SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2018 -04- 04
Diarienr 2018/542
Aktbilaga 1

Grönt Kompetenscentrum Ösby – Ett regionalt nav för utbildning och utveckling av de gröna näringarna

Hur går vi vidare?

SALA KOMMUN

den 12 februari 2018

Skriven av: Annica Åkerblom

Grönt Kompetenscentrum Ösby – Ett regionalt nav för utbildning och utveckling av de gröna näringarna

Hur går vi vidare?

BAKGRUND

Den grundläggande frågan med förstudien var: Hur skulle Ösby bli ett Grönt kompetenscentrum -- Ett regionalt nav för skapandet av en långsiktig hållbar utveckling där olika verksamheter och processer som utbildning, företagande, erfarenhetsutbyte, innovation, resursförsörjning, integration mellan människor, mellan stad och land möts, utvecklas och spridas?

NÅGRA EX FRÅN YTTRANDEN I FÖRSTUDIEN

- Mötesplats som inte uppfattas som "någons"
- Från jord till bord – hela kedjan
- Hantering viltkött
- Stärka entreprenörskapet
- Positivt till högre studier via YH
- Besöksattraktion Ösby
- Mamma Mu och Kråkan, Tom Titts goes farmer
- Grön Hälsa
- Kompetensförsörjning jord/skog
- Livsmedelsförädling, styck- chark
- Trädgård och odling
- Småföretagarkluster produktion – förädling
- Landets bästa naturbruksgymnasium
- Förbered elever på att bli affärsmässiga företagare

Att hitta en framtid i det gröna näringslivet

Det hållbara samhället förutsätter det gröna näringslivet. Förutsätter skogen, jorden och djuren. Det gröna näringslivets attraktionsförmåga är en avgörande faktor för Sveriges framtid. Företagen inom den här branschen skapar jobb och tillväxt om möjligheter ges. Det gröna näringslivet förvaltar naturen och har en djurhållning i världsklass men man behöver bli flera. Den gröna näringen flyttar heller inte utomlands. Framtidsutsikterna för det gröna näringslivet är goda men det finns utmaningar.

I rapporten 2030 Framtiden är grön – framtagen av Macklean (källa) på uppdrag av LRF och SLA finns följande konstateranden att:

- Vi står inför en framtid där produkter från jord och skog kommer att öka allt mer i betydelse
- Det ställer krav på innovation, teknisk utveckling och hög kompetens bland de som arbetar inom jord och skog
- Det finns stora möjligheter för det gröna näringslivet att förstärka sin betydelse för den svenska ekonomin och skapa fler jobb, nya exportvolymer och ett ökat välstånd
- Det gröna näringslivet står inför ett uppsving där kompetens, affärsmässighet och samarbete är nyckelfaktorer

Jordens befolkning ökar ju konstant hela tiden vilket innebär att efterfrågan på mat och andra biobaserade produkter ökar.

Migrationen ökar i betydelse och för Sverige kan migrationen lösa problemen med brist på kompetent arbetskraft inom det gröna näringslivet och de nya svenskarna kan därmed bli en resurs för jord- och skogsbruket.

Utmaningar för det svenska jordbruket:

- Låg förståelse för jordbrukets betydelse och miljönytta leder till en kortsiktig jordbrukspolitik och kostnadshöjande särregler, vilket försvårar möjligheterna att konkurrera på en öppen marknad.
- Produktionsresurserna, framför allt jordbruksmarken, är prissatta på ett sätt som inte speglar avkastningsmöjligheterna. Det gör det svårt för nya jordbrukare att komma in i branschen och bedriva sin verksamhet med vinst
- Det råder brist på kompetent arbetskraft och man har svårt att locka över personer från andra näringar
- Dagens jordbrukare har svårt att acceptera att de är pristagare på en global marknad där alt antingen är att anpassa sina produktionskostnader för att möta konkurrensen eller att hitta nya affärsmodeller där man når konsumenten direkt och kan ta ut ett högre pris.
- Jordbruken har gått från familjejordbruk till affärsverksamheter, men många jordbrukare ser sig fortfarande som producenter snarare än företagare. Det innebär att produktionskompetensen är hög men att många jordbruksföretag inte drivs som affärsverksamheter med uppsatta affärsmål och uppföljning av verksamheten

Andra faktorer som kommer att förändras inom jordbruket är;

Hållbarhet – Idag är det möjligt att få ut ett mervärde för produkter som produceras på ett hållbart sätt, men inom 15 år kommer hållbarhet snarare att bli en hygienfaktor och produkter som inte uppfattas som hållbara kommer att vara svårsålda. För bonden innebär detta en möjlighet att redan idag skapa bra affärer genom att satsa på hållbarhet, vilket på sikt kommer att säkra fortsatt verksamhet.

Teknikutveckling - Nästa våg av teknikutveckling sker främst för att höja produktionskvalitéten genom bland annat precisionsodling, drönarövervakning och kontinuerlig datauppföljning i

animalieproduktionen. Tidigare har den ökade teknikanvändningen i första hand syftat till att automatisera och därigenom bli av med tunga och farliga arbetsmoment, men nu ligger en framåtriktad utveckling till grund för att skapa konkurrensfördelar och bättre produktionsresultat. En följd av detta är att informationsmängden kommer att öka exponentiellt och framtidens jordbrukare måste kunna hantera stora mängder data.

Utmaningar för den svenska skogsnäringen

Sverige är världens tredje största exportör av massa, papper och sågade trävaror trots att vi har en relativt liten yta skog jämfört med många andra länder. Den svenska skogen växer så det knakar, men för att den svenska skogsnäringen ska bevara sin position framåt måste man klara av ett flertal utmaningar.

- Kommunicera miljönyttan med en stor användning av skogsråvara och jobba för politiska incitament som möjliggör övergången till en biobaserad ekonomi. Idag betraktas avverkning av skog i vissa kretsar som ett miljöproblem trots att virkesförrådet växer och skogsbruket håller en hög miljöstandard ur ett globalt perspektiv
- Om skogsindustrin ska avancera till nya marknader och lansera ex höghus i trä, bioplaster eller intelligenta förpackningar måste man ta fram lösningar som inte bara ersätter originalen utan som är bättre. Det kräver att man bedriver innovationsutveckling över gränserna, antingen genom att ta in annan kompetens eller genom samarbete.
- Våga tänka nytt trots stora investeringar i befintlig infrastruktur. Skogsindustrin har de senaste decennierna präglats av en kamp att pressa kostnader genom konsolidering och större volymer. Dessa investeringar kan emellertid bli ett hinder för att våga göra nya satsningar och hitta nya marknadsområden.

”Västmanland är ett viktigt skogslän där branschen omsätter 2 miljarder per år lågt räknat”

Det gröna näringslivet är under förändring

Ny teknik, nya kundkrav samt ökad konkurrens på en öppen marknad leder till ett behov av att lyfta kompetensen inom främst jordbruket. Att vara jordbrukare idag innebär många nya frågeställningar som inte var aktuella eller kända för 20 år sedan och det gör att dagens producenter har en omfattande resa framför sig för att möta omvärldens förändringar samtidigt som de tar tillvara de nya affärsmöjligheter som skapas fram till 2030. Skogsbruket karaktäriseras inte lika tydligt som jordbruket av traditioner och familjegårdar utan ses huvudsakligen som en investering där en allt mindre andel av ägarna brukar skogen själva. Drivet av effektiviseringsbehov har skogsbruket redan kommit långt i sin omstrukturering och den förändring som nu står inför dörren kommer att ske stegvis.

Källa: Rapport 2030 Framtiden är grön - Macklean

VI SKA TÄNKA REGION MEN JORD OCH SKOG ÄR SALAS STÖRSTA NÄRING.

"De gröna näringarna flyttar inte utomlands – de finns här och utvecklas, skapar tillväxt och sysselsättning om möjligheter att verka ges"

→ **705 företag** (huvudnäring jordbruk 502, skogsbruk 202 och fiske/vattenbruk 1)
→ **Företagsformer**: AB-49, enskilda 646, HB & KB 10. Jordbruk 29-463-10. Skogsbruk 19-183-0

(siffror 2018)

FUNDERINGAR OM

GKC ska vara ett nav för utbildning, utveckling och andra tjänster inom det gröna näringslivet

Uppdragsutbildningar och självklarhet att yrkesbevis, licenser, körkort etc utfärdas

Viktigt och värdefullt att GKC knyter kontakter med SLU, MDH, YHM

Utveckla Ösby som kontaktyta och mötesplats både för de som arbetar på plats och för besökare. Kompletteras med utåtriktad verksamhet som konferenser, event, temadagar, utställningar, mässor, infokvällar mm.

Gröna näringen är en bred bransch jord-skog- trädgård-landsbygdens miljö med allt som existerar runtomkring i alla led

Svårt kanske att kunna bygga kluster som Vreta Kluster med regionala aktörer som hyresgäster. Vi måste därmed utgå från våra möjligheter.

Vi måste också tänka vad och hur kommer GKC att vara till nytta/värde för regionen.

OMVÄRLDSBEVAKNING - VAD SÄGER DÅ KAIROS FUTURE

Omvärldsanalys som pekar på konkreta möjligheter som vi bör ta till oss av:
• Det ökade intresset för ***hållbarhetsfrågor*** sätter fokus på den strategiska betydelsen av lantbruket, dess möjligheter och förutsättningar. De gröna näringarna står i centrum för några av vår tids största framtidsfrågor – såsom matförsörjning, energi, miljö och hälsa.

• Framtidens energiutmaningar är en växande möjlighet till innovation för de gröna näringarna. ***Biobaserad energi*** kan väntas bli alltmer betydelsefullt i energisystemet.

• Den ***digitala*** erans *verktyg* erbjuder helt nya möjligheter att knyta mer ***direkta band mellan producenter och konsumenter.***

•Det ökade intresset för det ***naturliga, nära, konkreta och äkta*** bör kunna utnyttjas för att locka fler människor och organisationer att samarbeta med, eller bli verksamma i de gröna näringarna. Det är samtidigt ett viktigt värde att ta fasta på i marknadsföring och kommunikation.

•Människors ökade **intresse för *mat och lantbruk*** är en viktig källa till idéer och ömsesidigt tanke-utbyte mellan producent och konsument.

•En växande global medelklass och ett ökat intresse för närturism och naturupplevelser visar på möjligheter för innovation inom ***besöksnäring.***

• ***Grön omsorg*** är en annan verksamhet som har stor potential att leda till viktiga innovationer, med *synergier* och värden även för samhället i stort.

•Möjligheter att växla upp innovationskapaciteten genom ***medskapande* och *Open Innovation*** i samarbete mellan olika partners/aktörer. Här finns stor potential genom nya digitala verktyg.

• Nyttja nya sätt att ***automatisera*** produktion och tjänster, både för att öka effektiviteten i produktion och för att hitta nya affärsmöjligheter och kunder.

Future Place Leadership - bakgrund
Strategi- och utvecklingsstöd – förslag till uppstart har gjorts tillsammans med det bolag som arbetade med projekt Attraktionskraft Sala samt Besöksnäringsstrategin Sala.

Future Place Leadership kommer utöver platsers attraktionskraft också att fokusera på hur regioner och städer kan bli mera hållbara och uppkopplade ('attractiveness, sustainability and connectedness of places'). M a o viktiga utmaningar kring t ex smart cities, digitalisering och cirkulär ekonomi.

Deras kärnfokus inom klusterutveckling, talangattraktion, place branding och investeringsfrämjande behålls också framöver.

Jag har jobbat ihop med Mikael Byström är seniorrådgivare hos Future Place Leadership och arbetar inom ett brett fält av uppdrag från klusterutveckling till projekt inom talangattraktion. Mikael har en bakgrund som kommunikationsdirektör och har suttit i koncernledningen för publika företag som Trelleborg AB och Boliden AB. Som konsult har han en bredd erfarenhet av såväl privata företag och offentlig sektor som klusterorganisationer och innovationsmiljöer, både i Sverige och internationellt. Förutom kommunikationsuppdrag, analys och utredningar är han utbildad (Kairos Future) inom och arbetar med omvärldsbevakning, scenarioplanering och strategiprocesser.

Mikael var under åren 2010-2016 kommunikationschef och strategiansvarig för Livsmedelsakademin, en innovationsarena och klusterorganisation som samlar södra Sveriges livsmedelsnäring. Under samma period har han varit medlem av European Food Alliance och dess ordförande under två år. Han har också agerat rådgivare till Grön näringars kluster i Jönköpingsregionen och Södertälje Science Park, två verksamheter som har ett stort fokus på gröna näringar och livsmedel. Mikael har idag en deltidsanställning som sakkunnig inom Livsmedel och Förpackning vid Region Skåne/Invest in Skåne.

Vårt arbete påbörjades i slutet av augusti 2017 med en genomgång dels vad som tänkts runt Grönt kompetenscentrum samt att jobba fram en workshop tillsammans med en rad aktörer från regionen.

Den modell som vi arbetat efter är VAMS modellen. VAMS ska vara ett levande dokument.

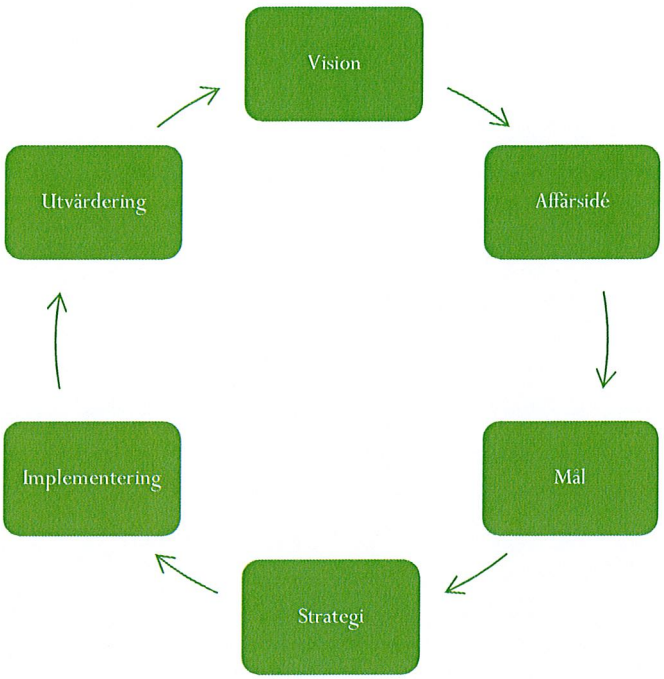

GRÖNT KOMPETENSCENTRUM en del av Salabygden som ska fyllas med vilket innehåll? Vi kom fram till ett antal stödområden/ord att jobba vidare med och på för att utröna på workshopen hur aktörer tyckte. Sådana områden var:
- Morgondagens jordbruk – mer för fler
- Hållbarhet 2.0
- Sala – Matens och Mittens rike
- Upplevelser som ger mer
- Den nya skogen
- Mötesplats som ingen äger
- Företagande och tillväxt
- Sala mitt i Sverige
- Ösby som testbädd
- Uppdragsutbildningar

Till workshopen i oktober fanns följande agenda:
- kort om bakgrund till initiativet för dagen
- bordet runt – vem är vem och varför är jag här
- vår metod för skapandet av en plattform
- några tankar kring hur vi tänkt så här långt
- GKC handlar om samverkan – idag formar vi framtiden.

Följande aktörer/personer var närvarande:
Christer Eklind VD Sala Sparbank
Anitha Barrsäter Gröna Hagars kött och Fallängetorp för fä och folk
Lennart Westerdahl Gröna Hagars kött och Skogbyn
Marcus Petersson Lantbrukare Lilla Munga
Sten Grahn Researcher Senior Lecturer MDH samt Swerea
Maria Ek Chef Landsbygdsenheten Länsstyrelsen Västmanland

Börje Börjesson programrektor SLU Skogsmästarskolan Skinnskatteberg
Karin Wiik projektledare Automation Region centrumbildning MDH
Börje Andersson rektor Ösby Naturbruksgymnasium
Thomas Norrby statskonsulent vid Institutionen stad och land, Landsbygdsutveckling SLU
Leif Skanevall Måns Ols utvärdshus, Åsby Kött & Vilt
Förhinder denna dag fick: Katarina Eningsjö styrelseledamot LRF Mälardalen, Fia Mårdfelt projektledare Västerås Science Park, Petter Ström HS (LRF Sala) samt Lena Ryberg-Ericsson Köping Musteri AB och ordf Smaka på Västmanland

Samtliga ovanstående har visat ett stort intresse för utvecklingen av Grönt kompetenscentrum Ösby. De som hade förhinder denna dag har det skett möten med efter workshop vilket återkommer längre fram i rapporten. Däremot var det ett svalt intresse från Region Västmanland (område regional utveckling)

En grundidé om olika aktörers samlade sprängkraft som diskuterades under workshopen om GKC:
•Från start har utgångspunkten för initiativet varit att attrahera aktörer och kompetenser och kunskaper från alla delar i de gröna näringarna

•En triple-helix, eller rentav av quadruple-helix-modell, som innefattar näringsliv, akademin, samhällsorganisationer och frivilliga krafter är utgångspunkten

•Initiativet skall vara den koordinerande kraften. Initiativet välkomnar alla som vill delta. Verksamheten skall präglas av inklusivitet och öppenhet
Modellen kan beskrivas som nedan:

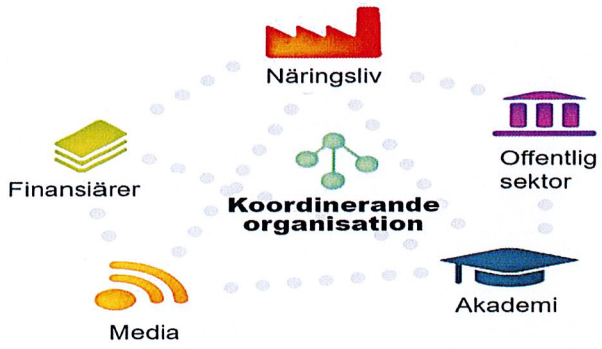

Aktörernas syn på ... mötesplatsen

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att initiativet skall vara oberoende, inkluderande och öppet för alla som vill bidra.

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att mötesplatsen skall vara förankrad i regionen och vid sidan av aktiviteter framhäva regionens särart.

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att initiativet bör ha en utblick och en inriktning som ådrar sig nationell, gärna internationell uppmärksamhet.

•Representanter från Ösby trycker på vikten av just Ösby som plats samt utnyttjandet av faciliteterna där.

•Representanter från mindre livsmedelsproducenter ser gärna klara geografiska gränser (typ Smaka på Västmanland)

•Synpunkter framfördes med fördelarna av att utöka den geografiska beskrivningen till att omfatta Bergslagen (fördelar i medlemstal, finansiering, fler offentliga aktörer)

Aktörernas syn på ... finansiering

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att det krävs en grundfinansiering för att få igång verksamheten.

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att offentliga lokala och regionala aktörer (Sala kommun, Region Västmanland, Länsstyrelsen) skall finnas med som finansiärer

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att någon form av avgift/ sponsring från näringslivet är viktigt för att visa näringens intresse

•Näringsrepresentanter på mötet ser gärna finansiering från kommun, region och lokala krafter (även inkluderande privata aktörer)

•Representanter från akademin pekar på möjligheter med projektansökningar (Vinnova, H2020 m fl)

•Representanter från offentligsidan pekar på vikten av engagemang (också finansiellt) från näringslivet.

•Ekonomisk förening nämns som rimlig organisation att starta med på sikt.

Aktörernas syn på ... ämnesområden

• Det råder samstämmighet hos aktörerna att vår primärproduktion måste öka annars ingen förädling av våra svenska produkter. Produktion leder till varor och tjänster samt i förlängningen lönsamhet

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att de gröna näringarna är basen i initiativet men att initiativet skall välkomna intilliggande näringar (som upplevelsenäring) och kompletterande näringar (ex automation) som viktiga komplement

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att initiativet skall kunna omfatta både forskning, utbildning, marknadsföring (av regionen och dess näringar) och näringsinriktade projekt

•Några av nyckelorden som flest tyckte överensstämde:
•Hållbarhet

•Samverkan (arena för samverkan, samverkan mellan utbildningar eller mellan aktörer eller mellan näringar)

•Innovation

•Marknadsföring (av region, medlemsföretag, ämnena som initiativet står för)

•Upplevelser (turism, gastronomi)

•Initiativet och Ösby som testbäddsfacilitator

Aktörernas syn på ... framgångsfaktorer

•Det råder samstämmighet hos aktörerna om att:

•Finansiering är en nyckelfaktor, en grundfinansiering måste omfatta möjligheten att agera arena/mötesplats samt att kommunicera sitt grundsyfte. Sedan måste projekt identifieras som kan ge kritisk massa.

•Kommunikation måste till i inledningen för att åskådliggöra ambitioner. Även om inte allt är klart behöver grundsyftet åskådliggöras för att attrahera finansiärer och aktörer

•Ett grunduppdrag och en avgränsning behövs. En eldsjäl/projektledare med stöd av en styrelse/styrgrupp/frivilliga behöver resa på en "roadshow" och locka andra till initiativet

•Initiativet kan nå framgång om näringarnas attraktionskraft kan ökas och regionen kan bli ett centrum för detta

•Representanter från Ösby och SLU pekade på etablerandet av nya utbildningar som lågt-hängande-frukt-projekt

Aktörernas syn på ... kommunikation

•Det råder samstämmighet hos aktörerna att proaktiv kommunikation och att tidigt sätta initiativet, dess namn och dess grundläggande syfte i förgrunden är en framgångsfaktor

•Flera synpunkter framfördes på (nuvarande) arbetsnamnet, Grönt Kompetenscentrum

•Initiativet bör ha en geografisk knytning (Sala, Bergslagen, Ösby)

•Initiativets namn bör ange typ av organisation/ sammanslutning (arena, region, centrum, kluster)

•Initiativet bör ange inriktning (Grön, Hållbar osv)

•Initiativet bör inrikta sig mot också nya målgrupper, ex unga, för att öka attraktionskraften både för region och näringar samt locka till att söka naturbruksgymnasiet.

Aktörernas syn på ... Namnförslag

• Ösby Green Village

• Ösby Green Valley

• Ösby Green Park

• Grön Arena Ösby

• Bergslagen Green Park

• Bergslagen Green Arena

• Bergslagen Grön Arena

Vad har hänt efter workshop och framåt?

•Upprättandet av ett strategidokument med grundsyfte och beskrivning av projektets vision, affärsidé, mål och strategier.

FÖRSLAG:
Vårt löfte: Vi arbetar för landsbygdens plats som den framtida motorn i vårt samhälle

Vår vision: Med samverkan över gränser, nytänkande och modern teknik, säkerställer vi landsbygdens plats som den framtida motorn i vårt samhälle.
Vi faciliterar en positiv utveckling för framtidens jord- och skogsbruk, energi- och livsmedelsindustri samt upplevelsenäring genom att vara en koordinator och en öppen arena för alla aktörer.

Visionen är ledstjärnan
- Vart vi är på väg långsiktigt
- Visionen ska hålla över tiden.
- Det ska vara en "ledstång" när man väljer
- Ett sätt att "checka" att strategin är rätt
- Att välja och välja bort
- Visionen håller långt bortom projekten

Affärsidén talar om erbjudandet
Byggstenarna till framgång
- Hur vi jobbar
- Vem vi jobbar med
- Vad vi jobbar med (och därmed vad vi inte jobbar med!)
- -Vad är det vi ska erbjuda?
- -USP unique selling proposition? (unika egenskapen som utmärker)
- Vilka är våra "konkurrenter"?
- Hur skiljer vi oss?

Vår affärsidé:
Vi **identifierar** framtidens utmaningar och möjligheter för en stark utveckling av landsbygden och dess gröna näringar
Vi **koordinerar** och faciliterar samverkansprojekt som stärker gröna näringars konkurrenskraft
Vi **erbjuder** den öppna arenan för kreativa och produktiva möten, för forskning och som testbädd

•**Fortsatta möten med externa intressenter** med intresse för Ösby Naturbruksgymnasium och/eller Initiativet kring gemensamma utvecklingsprojekt

Möte: LRF Mälardalen ordf Per Pettersson och Tomas Ohlsson ledamot (till vardags fårbonde Kungsör):

* **Kompetensförsörjning**: vad som saknas i "bonderiet" är inte högutbildade agronomer utan vanliga kompetenser att jobba på ett lantbruk. Det behövs "vanlig" arbetskraft

*De skulle gärna se **utbildning ev YH vad gäller odling, trädgård** (Enköping har sökt YH men gäller tydligen bara själva företagandet?) låter konstigt hur de i så fall fått igenom YH

***Anläggning** är ytterligare utbildning de efterfrågar och lämnar som förslag till Ösby (ett brett område och många möjligheter till jobb)

*Tomas jobbar från LRF sida med livsmedelsstrategin för Västmanland (styrgruppen) De tycker att Ösby stämmer väl in och kan ge möjligheter i det Ösby ska jobba med.

*Ser inga konstigheter från LRF Mälardalens sida att Grönt kompetenscentrum utan bara bra. Med tanke på kluster. Viktigt att tänka in vår primärproduktion

*Kollar man på livsmedelsstrategin så skjuter de fram detta med slakteri, vilthantering, chark osv småskaligt. Även här anser LRF Mälardalen att Ösby har en möjlighet.

*Gastronomi kom upp – varför inte använda häst?

*Landsbygdsturism – besöksnäring generellt tycker de vore bra med utbildning för aktörerna, ansvar, rättigheter osv beroende på att de som har naturturism "bara" landar på andras marker. Vore bra med ömsesidig respekt.

*Motsatte sig inte namnet Bergslagen men tycker att man ska vara rädd om Ösbynamnet och Sala. Samtidigt ska vi signalera regionalt nav? Hur?

Möte: Region Västmanland Henrik Wester länsturistchef: (Henrik finns i arbetsgruppen Livsmedelsstrategin)

*Den fysiska miljön GKC – Hur den ska finansieras är otroligt viktigt – alla ev aktörer ska signa en ök om deras engagemang anser Henrik.

*Det finns ju önskemål om tillverkningskök så Ösby kan hålla utbildningar för näringen, hyra ut till näringen vilket vore bra. Henrik undrar lite om ekonomin runt detta och uthyrningen till företagarna. Samtidigt behövs det flera företagare inom området.

*Gårdsbutik vore bra – en plats som symboliserar och har regionens mat. Vore bra om regionens mat fanns på flera ställen i länet. Nu är det enbart på Saluhallen Västerås. Vi diskuterade också detta med lager, transport av den lokala maten. Ösby vore bra som besöksmål inkl café.

*Vi diskuterade hur kan vi använda särskolans elever i detta med gårdsbutik och café – meningsfullt jobb för deras del.

*Restaurangnäringen – han vill att det jobbas tillsammans under en helg eller dagar vad gäller att utveckla de egna koncepten (menyer) Det behövs uppsträckning i hela Västmanland. Det är också för

få restauranger i Västmanland. Lite intressant spår – här kan man ju försöka trigga den näringen med någon känd kock? Tanken är ju också att de ska använda regionens mat mera än i dagsläget

*Kompetensförsörjning – Henrik tycker att vi ska checka med VISITA vad gäller behov inom hotell/restaurang. Tanken med "från jord till bord" är intressant eftersom Ösby har den möjligheten.

*Han tycker precis som LRF att livsmedelsstrategin kommer in väl i jobbet framåt med Grönt kompetenscentrum. Även han var inne på slakteri, viltanläggning osv

*Annat är uppdragsutbildningar, kurser för besöksnäringens aktörer

Möte: Hushållningssällskapet Brunnby Västerås, Ylva Belin (rådgivare lantbruksdjur och ekonomi:
*GKC tänket är bra – HS kan lägga utbildningar på Ösby för hela regionen.

*Västmanland behöver flera livsmedelsförädlare. Det skulle vara bra med ett tillverkningskök – möjligheter till samordning och på så sätt att man inte begränsar sig till försäljning direkt till konsument utan att man även lyfter fram möjligheten att genom samordning sälja effektivare till restauranger och andra storkök. Inte minst en möjlighet för mindre producenter att gemensamt delta i offentlig upphandling. För en del år sedan uppmärksammades Borlänge kommun för att skapa gemensam lagring och distribution för mindre producenter. Kan vara värt att kolla upp hur det gick, längesedan jag hörde något om det.

*Lättare att ta steget till eget företagande om tillverkningsköket skulle finnas. Mentorskapstänk (att använda bef företagare)

*Ylva är projektledare för Grön Arena konceptet som HS driver. I dagsläget kommer de inte att utbilda flera gårdar beroende på trögheten från köparsidan. Sala kommun (VoO) är en viktig aktör i detta. Ylva har också kontakt med Samordningsförbundet Norra Västmanland.

* Brunnbydagarna i juli har också diskuterats med HS och ev närvaro med Grönt kompetenscentrum.

* HS anser även de att Ösby och Grönt Kompetenscentrum har en roll i livsmedelsstrategin.

Möte: Studieförbundet Vuxenskolan Monica Stolpe-Nordin

Vuxenskolan önskar mera närvaro i Sala kommun. Finns en stark koppling Vuxenskolan – LRF.
Ser gärna samarbete med Grönt kompetenscentrum.
Vuxenskolan jobbar inom grön terapi omsorg där det går att koppla in Ösby.
Vuxenskolan ser gärna mera att lokalproducerad mat serveras på Ösby.
Frågan om biodling är något för Ösby kom upp. SLU forskar om pollineringens betydelse. Går det att hålla föreläsning, kurs samt också ställa ut bisamhällen på Ösbys marker?
Föreläsning med fd ordförande LRF Helena Jonsson genomfördes under november månad på Ösby.
Vuxenskolan framförde också vikten av att servera och jobba med den lokala maten på skolan.

Automation Region Centrumbildning MDH Karin Wiik

* Grönt kompetenscentrum blev medlem under 2017. Detta för att komma in i ett nätverk med mycket kontakter ex VINNOVA samt möjligheter att lägga seminarium/föreläsningar (ex drönarseminarium) på Ösby

*Via Automation Region har kontakt med Agro Sörmland tagits som är en samlingspunkt för att professionella personer inom lantbrukssektorn ska kunna knyta kontakter och föra diskussioner om intressanta frågor. Omvärldsbevakning är centralt – inom Agro Sörmland fångas och sprids kunskap kring exempelvis ny teknik, nya rön och forskning inom området. Automation region har stöttat uppbyggnaden av Agro Sörmland. De är öppna att stötta Grönt kompetenscentrum på samma sätt.

*Genom Automation Region fick jag kontakt med Peg Söderberg Moving Floor på Gotland (www.movingfloor.se) De har en ny innovation på att göra världens första kompletta system för automatisk kalvskötsel- deras patenterade teknologi om automatisk rengöring för kalvar är redan beprövad, nu vill de vidareutveckla sin utfodringsteknologi och binda samman allt i ett smart system. Lantbrukaren ska kunna kontrollera (och troligen inte styra) sina kalvar i webbuppkoppling, men styrsystemet i sig ska inte vara beroende av uppkoppling. Idag styrs boxarna av PLC med magnetventiler som reglerar tryckluften som mekaniskt driver boxarnas gummimatta. När hon kommer till fastlandet hör hon av sig för att besöka Ösby. Jag vill att Ösby ska vara en testplats för henne vilket för oss ger synlighet och uppmärksamhet. I det jag gör tänker jag mervärde för skolan. (och förhoppningsvis ökat antal sökande)

Sten Grahn Researcher Senior Lecturer MDH samt Swerea (forskningskoncern)

Möjlighet till samarbete för Grönt kompetenscentrum: Det finns aktörer inom den gröna näringen som är intresserade av att lägga tid på projekt. Sten Grahn kan ta på sig att skriva forskningsansökningar på utlysningar som passar. Det bästa vore att aktörerna själva kom på något projekt de skulle vilja driva, där man vill ha forskningsstöd. Alternativt är att föreslå projekt och då blir det i så fall framförallt på områden som rör Swereas och hans forskningsområden, men även då måste man hitta aktörer som är tillräckligt intresserade av att delta i projekten:

*Ett sådant område rör automation ex självgående fordon, och automation av hela cykeln sådd-skörd, men framförallt automation av informationshantering ex utnyttjade av data från jordmån, väder, grödor, boskap, etc, som underlag för optimerade åtgärder som bevattning, gödsling, vaccinationer osv. Sådan åtgärder får erfarenhetsmässigt stora effekter på kvalitet och resurs-effektivisering

*Ett annat område rör övergången från inköp och försäljning av varor, till inköp och försäljning av "värde" ex "inomhusklimat" i ladugården i st f energi, lampor och värmeanläggningar, "friska djur" isf undersökningar och vaccinationer, eller "optimerad gödning" istället för "gödsel", etc. Sådana åtgärder får också erfarenhetsmässigt stora effekter på kvalitet och resurseffektivisering

-Det område som han tror innebär allra största möjligheterna för de gröna näringarna är dock att skapa digitala plattformar där man kopplar alla värden gårdar kan erbjuda, tex rekreation, utrymme, träningsmöjligheter, transport och annan fordonskapacitet, näring, byggmateriel till alla resurser som gårdarna förfogar över och som krävs för att erbjuda dessa värden tex mark, vatten, fordon, fastigheter, skog, grödor, djur. Detta har sannolikt potential att ge mycket stora effekter eftersom

gårdar har potentiellt stora värden att erbjuda och potentiellt stora resurser som ofta är stillastående pga säsongsvariationer.

LRF kommungrupp Sala: Användandet av ordet hållbarhet ska användas på ett förnuftigt sätt. Det är ju en självklarhet att jord och skogsbruk bedrivs på ett hållbart sätt. Hur ska en fortsatt produktion annars kunna bedrivas? Ordet hållbarhet, bör i stället användas för att få konsumenterna att tänka efter hur deras köpvanor påverkar en hållbar global konsumtion av varor och tjänster.

Viktigt att kontakter tas med Maskinringar, Farmartjänster och liknande organisationer för att ta reda på vilka utbildningsbevis och certifikat som behövs och efterfrågas av deras medlemmar.

Ösby green arena som namn om det ska vara internationell smak på namnet.
Annars är det bästa namnet Ösby grön arena.

Viktigt att i ev turistengagemang från ett Grönt Centrum vad gäller utbildning är att ha med markägarkontakter och kontrakt med markägaren som den viktigaste punkten vid etablering av turistföretag som utnyttjar andras marker. Det skapar win-win effekt för alla parter; markägare, turistföretagare och den bygd som turistverksamheten bedrivs i.

Jord och skogsbrukare ska kunna erbjudas utbildningar på både kort och längre sikt. Den nya tekniken med precisionsjordbruk som snart blir standard inom jordbruk. Det är bra med oberoende utbildning som inte är styrd av globala företagsintressen. Samma sak med drönarutbildning både för jord och skogsbruk.

Varför inte en satsning på användande av skogsråvaran för möbeltillverkning, timmerhus eller tillverkning av produkter från skogen. Ösby har ju ett byggprogram dessutom.

SLU Sedan 2011 har samarbete funnits med SLU agronom landsbygdsutveckling. Till och från har det varit hela klasser eller enbart studenter som kommit och fått olika uppdrag utifrån de kriterier de haft att uppfylla. Fd FtgC har också varit på SLU och pratat landsbygdsutveckling. SLU var även deltagare i workshop GKC. SLU ser gärna en fortsättning på samarbete också inom andra områden av samverkan.

SLU Skogsmästarskolan Skinnskatteberg vill utveckla samarbetet med Ösby inom gemensamma områden. Kompetensförsörjning – hur att få flera söka till skolorna. Ev framtida projekt

Smaka på Västmanland ordförande Lena Ryberg-Ericsson
Positivt att de gröna näringarna skjuts fram och att Ösby utvecklas. Kan vara en bra dragare för regionen. Västmanland borde bättre ta till vara på att vi är spannmålsbönder och har möjligheter att utveckla hela kedjan med vad man kan göra med de olika sädesslagen (slutprodukter) Precis som HS ställer de sig väldigt positiva till tillverkningskök på Ösby vilket kan generera positivt för företagen att ha en plats att testa sina produkter. Kurser & utbildningar kan hållas.

Kenneth Mårtensson fd VD Sala Heby Energi, företaget Kursil jobbar på uppdrag åt Sala kommun med energi- och klimatfrågor. Han ser Ösby som en plats där kompetens och framtidsfrågor möts, dvs GKC skulle bli en lämplig och bra mötesplats med satsning på olika projekt ex sol, biogas med inriktning itbildning för gymnasister men också för externa intressenter. Kenneth M tror också livsmedel vore en bra inriktning.

Västmanlands livsmedelsstrategi

En medverkan från Grönt kompetenscentrum är viktig beroende på de möjligheter som Västmanland har att skapa med hjälp av Ösby inom livsmedelsområdet samt synliggörandet av Ösby på olika sätt.

Området livsmedel – Det är en skrämmande utveckling att konstatera att Sveriges självförsörjningsgrad på livsmedel sjunkit till 50% resten är importerat!

De viktigaste skälen för att starta småskaligt livsmedelsföretagande är att man har sett en marknadspotential och är stolt över det gården producerat.
Om man tänker i kedjan Hållbar väg – från jord till tallrik – i frågan Grönt kompetenscentrum så för att stärka en hållbar utveckling från jord till tallrik är behovet av att utbilda småskaliga hantverkare i hela kedjan från produktion av råvaror till kocken som tar hänsyn till årstidsperspektivet i sin yrkesutövning. Ösby har sedan tidigare erfarenhet av att jobba med småskalig produktion och är en anläggning som kan utvecklas. Det behövs entreprenörer som vågar och kan satsa på utveckling av företaget inom småskalig vidareförädling, livsmedelsproduktion och kunskap i sista ledet av leveransen till kundens tallrik. Då krävs också kunskap om design, förpackningar och marknadsföring. Ösby själva producerar 12-15 ton kött och 1,2 milj liter mjölk! Vi måste värna den lokala maten.

Vår primärproduktion i landet är inte tillräckligt stor vilket i händelse av kris är allvarligt. Sverige kan då inte mätta den inhemska befolkningen beroende på att 50% av maten är importerad i dagsläget. För att stötta vår produktion är det viktigt att konsumenten gör ett val. Sverige har ett av världens hållbaraste jordbruk. Vi måste tro på våra bönder och förstå vikten av att de finns. Viktigt också med politiska beslut som för utvecklingen framåt.

Mål:

Långsiktiga:
®Formalisera GKC och bli egen organisation på sikt
®Fortsatt implementering av verksamheten
®Finansiering av verksamheten
®Medlemskap i GKC
®YH-program (genomgång av förslag ev ansökan)
®Fortsättning på tillverkningskök, gårdscafé, gårdsbutik
® Digitala plattformar (distansmöjligheter)
® Genomföra uppdragsutbildningar, föreläsningar mm

Kortsiktiga:
®Acceptans och viljeyttring från Sala kommun
®Implementering av verksamheten
®Grundfinansiering av verksamheten
®Upprättande och genomförande av kommunikationsplan
®Medverkan i genomförandet av "Silver och Gröna skogar"
®Förstudieprojekt Tillverkningskök & gårdscafé & gårdsbutik
®Möjliggöra att vara testbäddsfacilitator (MDH, Automation Region, Moving floor)
®Forskningsprojekt tillsammans med MDH & Swerea
®Hitta samarbetsformer med SLU Skogsmästarskolan
®Studie på upphandling av lokal mat bland landets kommuner

SMARTA mål ...
- Vart ska vi nå?
- Korta och långa mål
- Vilken förändring ska ha uppnåtts?
- Ändras över tiden
- Det vi själva väljer att mäta oss mot
- Kan mycket väl var SMART målformulering:
- Specificerade
- Mätbara
- Accepterade
- Realistiska
- Tidsbestämda

®Genomförande av seminarium och kortkurs/er
® Deltagande i länets framtagande av livsmedelsstrategin Västmanland

Behövs ställningstaganden kunna fortsätta formulera

Strategi och taktik (HUR)

- Hur når vi målen
- Visionen ledstången
- Den kortsiktiga strategin måste på lång sikt leda till visionen

och beslut för att HUR

Kommunikationsplan 2018

De intressenter som deltagit i workshops och möten vittnar om vikten av en aktiv kommunikation från en autonom avsändare.

Det upprättade visionspaket som tagits fram och de samarbeten som tidigt etablerats måste marknadsföras och förklaras.

I en inledande fas av initiativet är kommunikation vital för att säkerställa ökande medlemsantal och nya/fler finansiärer.

En rudimentär kommunikationsplan för 2018 innefattar:

- *Enklare Grafisk profil*
- *Egen hemsida som kan fungera som neutral plattform för initiativets olika aktörer*
- *Aktivt deltagande i andras evenemang där initiativet marknadsförs*